

Vlaams
Parlement

ingediend op **997** (2016-2017) – Nr. 1
30 november 2016 (2016-2017)

Voorstel van resolutie

van Dirk de Kort, Bert Maertens, Marino Keulen, Björn Anseeuw,
Martine Fournier en Lies Jans

betreffende de binnenvaart
als belangrijke duurzame speler
in de logistieke sector, en haar uitdagingen

TOELICHTING

Het goederenvervoer staat voor een nieuwe groeispurt in de nabije toekomst. Volgens het Planbureau zal er tegen 2030 een stijging van het goederenvervoer met maar liefst 44% plaatsvinden. Tenzij we de lange files op onze nu reeds verzadigde wegen nog willen laten aangroeien, moeten we alternatieve transportmodi stimuleren. Gelukkig beschikt Vlaanderen over een fijnmazig waterwegennetwerk. De binnenvaart is een veilig, proper en milieuvriendelijk alternatief voor de vrachtwagen en past uitstekend in multimodale concepten.

In Vlaanderen wordt nu al aanzienlijk meer gebruikgemaakt van vrachtvervoer via binnenvaart dan in de rest van de Europese Unie. De binnenvaart kent een toenemende containerisatie: de 12 containerterminals langs de binnenwateren waren in 2014 goed voor een trafiek van 559.000 TEU (Twenty Foot Equivalent Unit). Dat is een toename van 6% in vergelijking met 2013. In de Vlaamse havens nam het binnenvaartvervoer met 2% toe in 2014, tot een overslag van 119 miljoen ton.

Het belang van deze sector staat buiten kijf. Toch kampt hij ook met een aantal specifieke uitdagingen, inzake infrastructuurwerken, inzake de verspreiding en implementatie van innovaties, met betrekking tot hinterlandverbindingen en inzake onderwijs en vorming. Ook zorgt de zesde staatshervorming voor een nieuwe taakomschrijving van de verschillende overheden.

A. Innovatie en duurzaamheid

De vernieuwingen in de binnenvaart in Vlaanderen en in de ons omliggende landen volgen elkaar snel op, zowel op het gebied van informatie-uitwisseling als van aandrijving en scheepstypes. Deze innovaties versterken veelal het duurzame karakter van de binnenvaart. Ze zorgen er onder meer voor dat de binnenvaart nog verder en beter benut kan worden voor het transport van goederen zoals klein stukgoed en goederen gestapeld op paletten. Die innovaties moeten er ook voor zorgen dat transport via binnenvaart concurrentieel is met wegtransport.

De waterwegbeheerders moeten deze innovaties zoveel mogelijk versterken, door het aanreiken van informatie hierover aan de binnenvaartsector, door het opzetten van proefprojecten en, indien nodig, door het ondersteunen van de implementatie ervan. Bovendien moet het regelgevend kader worden aangepast om innovaties vlot toe te laten.

B. Infrastructuurwerken

Vlaanderen is erin geslaagd een mooi pakket engagementen voor Europese cofinanciering te onderhandelen. Nu moet het uiteraard de bedoeling zijn om deze projecten zo snel mogelijk te starten. De Europese timing is immers krap. We moeten er alles aan doen om te vermijden dat door procedurele problemen belangrijke Europese beloftes in het gedrang komen.

C. Hinterlandverbindingen en watergebonden bedrijventerreinen

Vlaanderen beschikt over een fijnmazig waterwegennetwerk. Dat opent mooie perspectieven voor transport over het water in plaats van op de weg. De overheid heeft een faciliterende rol bij de overschakeling van bedrijven naar de binnenvaart. Een optimale synergie met andere transportmodi, in het bijzonder met duurzame modi zoals het spoor, is cruciaal en moet steeds worden nagestreefd.

D. Onderwijs en vorming

Vlaanderen is al decennia bevoegd voor onderwijs en vorming. De binnenvaart wordt geconfronteerd met een aantal zeer specifieke uitdagingen op dit terrein. Het is een kleine sector van voornamelijk familiebedrijven, waardoor de sector snel met een tekort aan geschoold personeel geconfronteerd wordt. De binnenvaartsector heeft toch nood aan zeer specifieke profielen: voor personeel aan boord – van matroos/dekknecht tot stuurman/kapitein – maar ook voor reders, vlootbeheer enzovoort. Er bestaat een echt specifieke opleiding in het beroepssecundair onderwijs (bso), maar er is ook nood aan technisch geschoolden en hoger geschoolden.

Daarom is het belangrijk dat elke vorming en opleiding Logistiek ook specifiek de aandacht richt op binnenvaart en de mogelijkheden van transport op de binnenwateren in Vlaanderen en Europa.

E. Internationale vertegenwoordiging

Een volwaardige vertegenwoordiging van Vlaanderen op de verschillende relevante internationale fora is essentieel. Het gaat daarbij onder meer over de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) en de EU (Europese Unie).

Dirk DE KORT
Bert MAERTENS
Marino KEULEN
Björn ANSEEUW
Martine FOURNIER
Lies JANS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de nieuwe bevoegdheden die ten gevolge van de zesde staatshervorming aan Vlaanderen toekomen, waaronder het vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren, de regels van politie over het verkeer op de waterwegen, de veiligheid van binnenvaartuigen en estuaire schepen en de bemanningsvoorschriften;
 - 2° het feit dat de huidige regeling voor de bouw van kaaimuren tot eind 2016 loopt en de derde oproep in het kader van de steunmaatregel palletvervoer op 3 mei 2016 afsloot;
- overwegende:
 - 1° het belang dat het Vlaams Parlement hecht aan de binnenvaart, omwille van haar economische, ecologische, ruimtelijke en maatschappelijke impact;
 - 2° de doelstellingen van de Vlaamse Regering inzake de modal shift en de vergroening van de logistieke sector;
 - 3° het duurzame karakter van veel aspecten van de binnenvaart;
 - 4° de talrijke recente innovaties binnen de binnenvaartsector;
 - 5° de noden van de Vlaamse binnenvaart inzake infrastructuurwerken, hinterlandverbindingen en ruimtelijke ordening, innovatie, onderwijs en vorming;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° zo snel mogelijk uitsluitsel te geven/bekomen rond enkele onduidelijkheden gelinkt aan de zesde staatshervorming, meer bepaald inzake de inspecties, scheepsmetingen en aanverwante administratieve stappen; in een voldoende breed en ruim personeelskader te voorzien, zowel inzake onmiddellijke inzetbaarheid als inzake kennisoverdracht op middellange termijn; om de inspecties van de binnenvaartschepen minstens even snel, bij voorkeur sneller te laten verlopen dan vroeger, met als referentiepunt de behandelingssnelheid in onze benchmarkregio's Nederland en Duitsland;
 - 2° inzake innovatie en duurzaamheid conform de beleidsnota en de beleidsbrief van de minister van Mobiliteit en Openbare Werken:
 - a) via de visibiliteitstool de bij de waterwegbeheerders beschikbare data visueel in kaart te brengen om het gebruik van binnenvaartschepen te optimaliseren en leegvaart te beperken;
 - b) in overleg met de binnenvaartsector een coherent en stimulerend beleid uit te werken met het oog op innovaties in de binnenvaart(sector), met speciale aandacht voor:
 - 1) de verduurzaming van brandstoffen, innovatieve aandrijving en alternatieve brandstoffen (bijvoorbeeld lng (liquid natural gas) en waterstof);
 - 2) het faciliteren van walstroomvoorzieningen waarbij schepen gebruik kunnen maken van een elektriciteitsaansluiting aan wal in plaats van zelf elektriciteit op te wekken met milieubelastende dieselgeneratoren;
 - 3) het faciliteren van de ontwikkelingen en het aanmoedigen van private partners aangaande het bunkeren en vervoeren van lng voor de binnenvaart;
 - 4) het stimuleren van afvaltransport langs het water;
 - 5) het lanceren van een proefproject 'onbemand varen' op onze Vlaamse waterwegen;
 - 6) het onderzoeken hoe kleinere binnenschippers meer dan vandaag gebruik kunnen maken van de ondersteuning voor palletvervoer;
 - 7) het voorzien in een regelgevend kader dat deze innovatieve toepassingen mogelijk maakt;

- c) aan potentiële en huidige gebruikers van binnenvaart advies op maat aan te bieden en dat advies proactief aan te bieden;
- 3° inzake infrastructuurwerken conform de beleidsnota en de beleidsbrief van de minister van Mobiliteit en Openbare Werken:
 - a) de hiervoor beschikbare budgetten van De Vlaamse Waterweg optimaal in te zetten voor de tijdige realisatie van projecten in het kader van het Seine-Scheldeproject en de optimalisering van het Albertkanaal, gelet op de opportuniteit van cofinanciering via CEF-middelen (CEF: Connecting Europe Facility);
 - b) bij de realisatie van infrastructuurwerken duurzaamheid zo veel mogelijk na te streven, onder meer door:
 - 1) de realisatie van, al dan niet gecombineerde, pompinstallaties en waterkrachtcentrales op de door de waterwegbeheerders beheerde waterwegen;
 - 2) het faciliteren van walstroomvoorzieningen;
- 4° inzake hinterlandverbindingen en de daaraan gelegen watergebonden bedrijventerreinen conform de beleidsnota en de beleidsbrief van de minister van Mobiliteit en Openbare Werken:
 - a) verder in te zetten op innovatieve concepten;
 - b) werk te blijven maken van intermodaliteit en bijgevolg ook van een optimale afstemming van de overslag tussen de verschillende vervoersmodi;
 - c) volgend op infrastructurele maatregelen op het Albertkanaal en in het kader van het Seine-Scheldeproject, randvoorwaarden te creëren om deze waterwegen optimaal te integreren in de volledige logistieke keten;
 - d) binnenvaart een wezenlijk onderdeel te laten uitmaken van het Vlaams beleidskader stedelijke distributie;
 - e) initiatief te nemen tot de oprichting van een overkoepelend multimodaal promotiebureau dat logistiek en gecombineerd transport langs water, spoor en weg uitdraagt met het oog op een optimale modal shift;
 - f) een aanvraagdossier ter continuering van het pps-kaaimurenprogramma voor te bereiden en in te dienen bij de Europese Commissie (pps: publiek-private samenwerking);
 - g) om watergebonden bedrijventerreinen met minstens één gemeenschappelijke kaaimuur uit te rusten, waar de overslag van goederen kan gebeuren;
- 5° inzake onderwijs en levenslang leren:
 - a) de respectieve opleidingen in het hoger onderwijs inhoudelijk te screenen en te updaten;
 - b) erover te waken dat binnen alle relevante logistieke en economische opleidingen, zowel in het secundair als in het hoger onderwijs, alle duurzame transportmodi, ook de binnenvaart, voldoende aan bod komen;
- 6° inzake internationale vertegenwoordiging:
 - a) toe te zien op een volwaardige vertegenwoordiging van Vlaanderen op de verschillende relevante internationale fora, zoals onder meer de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) en de Europese Unie (EU);
 - b) hierover overleg te plegen met de andere gewesten en de federale overheid.

Dirk DE KORT
Bert MAERTENS
Marino KEULEN
Björn ANSEEUW
Martine FOURNIER
Lies JANS